

УДК 342.1

КОНСТРУЮВАННЯ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ДЕРЖАВИ (КОНСТИТУЦІЙНИЙ АСПЕКТ)

Д. Д. Задихайло, науковий співробітник

НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрН України

Зроблено спробу визначити основні підходи до комплексного нормопроекування правового забезпечення діяльності органів держави і, зокрема, Кабінету Міністрів України на рівні конституційно-правового регулювання. Такими підходами визначено вимоги до якості нормотворчої техніки стосовно досягнення конституційної законності, функціональності, ефективності та конституційно-нормативної креативності.

Ключові слова: *конституційно-правове регулювання, нормотворча техніка, ефективність правового регулювання, конституційна реформа, Кабінет Міністрів України.*

Постановка проблеми. Об'єктивний процес подальшого ускладнення суспільних відносин, загострений суб'єктивними обставинами політичної боротьби у суспільстві, вимагає ревізії положень Основного Закону з дедалі пришвидшеною періодичністю. Усунення суперечності між політичною владою держави і політичною владою суспільства потребує фіксації співвідношення сил між ними на кожному новому етапі суспільного розвитку. А до цього слід урахувати також динаміку з'ясування співвідношення ключових впливових сил як в системі самої держави, так і в системі суспільства. Слід погодитись із зауваженням Ю. Г. Барабаша відносно того, що Конституція — це не тільки стрижень правової системи, а й програмний документ для держави і суспільства. Програмність же має зазвичай умовний характер, оскільки умовний характер має визначення державно-правових пріоритетів [1, с. 148]. У цьому контексті перегляд положень Основного Закону та прийняття його нової редакції при забезпеченні демократичних процедур узгодження інтересів основних суспільних сил виглядають як один із засобів вирішення суспільно-політичних конфліктів, можуть бути ефективним інструментом урегулювання державно-правових конфліктів [1, с. 164]. Однак при цьому важливо застерегти від ухвалення рішень, що несуть у собі фатальні наслідки

для життя суспільства, якими є, на нашу думку, тотальна приватизація державних підприємств, фактичне зникнення державного сектору економіки за винятком підприємств оборонно-промислового комплексу та і то не відомо, як надовго. Такими наслідками можуть стати приватизація земель сільськогосподарського призначення, в тому числі іноземцями. Йдеться про фактично невідворотні в юридичному, політичному і економічному сенсах наслідки, які вкрай важко, а загалом і неможливо повернути до початкового стану будь-якими наступними конституційними реформами у разі з'ясування *post factum* їх суспільнонебезпечного характеру.

У цьому сенсі надзвичайно важливим є те, що конституційні норми, які регулюють порядок внесення змін до Конституції України прямо кореспондуються з нормами ст. 5 Конституції України щодо права визначати і змінювати конституційний лад в Україні, яке належить виключно народові і не може бути узурповане державою, її органами або посадовими особами.

Попри усю складність політичних нашарувань навколо змісту конституційно-правових норм, перспектив задоволення за рахунок їх положень тих чи інших суспільних, а зараз можна впевнено сказати — класових інтересів результатом конституційних реформ має бути текст Основного Закону, що є зразком юридичної досконалості, об'єктом найпрофесійнішого застосування засобів законодавчої техніки, за допомогою яких власне і досягається притаманна Конституції роль як у системі законодавства, так і в правовій системі у цілому.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблематика змісту, переваг та недоліків у конституційно-правовому забезпеченні діяльності Уряду зачіпається традиційно у більшості підручників, особливо конституційно-порівняльного спрямування, з достатнім ступенем продуктивності, але все ж таки комплексний інструментальний підхід до нормопроєктування цього типу конституційно-правових відносин не отримав необхідної уваги дослідників.

Формулювання цілей. Метою статті і є напрацювання окремих підходів, що інструментально дозволили б удосконалити формування правового становища Уряду країни в процесі законотворчої діяльності у межах конституційної реформи.

Виклад основного матеріалу. Досконалість Конституції України як юридичного документа значною мірою має визначатися досконалістю законодавчої техніки, використаної при формуванні конституційно-правового забезпечення діяльності органів державної влади і, зокрема, Кабінету Міністрів України. Слід визнати, що таке завдання містить необхідність розв'язання надпроблеми — подолання державного права на користь конституційного. У першу чергу ця надпроблема має вирішуватися шляхом трансформації змістовних положень Розділу I Конституції України в положення, що визначають правовий статус, компетенцію вищих органів державної влади. Слід наголосити на тому, що має йтися про трансформацію, а не про просту інкорпорацію — дублювання, що має місце, наприклад, у співвідношенні змісту ст. 3 Конституції України та її п. 2 ст. 116 з аморфним текстом останньої —

«вживає заходів щодо забезпечення прав і свобод людини і громадянина». Те саме можна вказати і відносно ст. 1 Конституції України та її п. 1 ст. 116, згідно з якими «Україна є суверенною і незалежною державою», а Кабінет Міністрів України «забезпечує державний суверенітет і економічну самостійність України». У той же час у ряді випадків норми I Розділу Конституції України в цілому є значно об'ємнішими за обсягом і змістом, ніж відповідні норми, що визначають правове становище Уряду України і прямо стосуються його предмета відання. Так, положення ст. 16 Конституції України встановлюють обов'язок держави щодо забезпечення екологічної безпеки, підтримання екологічної рівноваги, подолання наслідків Чорнобильської катастрофи, збереження генофонду Українського народу. Разом з тим у п. 3 ст. 116 Конституції України на вищий орган у системі органів виконавчої влади покладено забезпечення проведення політики у сферах охорони природи і екологічної безпеки. Аналогічно диспропорційно виглядає зв'язок між положеннями ст. 17 Конституції України щодо забезпечення економічної та інформаційної безпеки як найважливіших функцій держави, справи усього Українського народу та положенням її п. 7 ст. 116, де зафіксовано лише те, що Кабінет Міністрів України вживає заходів щодо забезпечення національної безпеки як такої. За системно-структурною логікою співвідношення нормативного навантаження між положеннями, що визначають основи конституційного ладу, та конституційно-правовим забезпеченням функціонування окремих органів державної влади, останні мають відносно деталізовано і предметно розкривати сутність та зміст перших. Але, як бачимо, часто-густо в тексті Конституції України ця логіка не додержана. Однак навіть формально, враховуючи особливий порядок прийняття змін та доповнень до Розділу I Конституції України, слід тлумачити значення його положень як таких, що містять змістовний пріоритет над положеннями інших структурних підрозділів Основного Закону, саме які за логікою та змістом мають бути йому підпорядкованими. В окремих випадках можна вказати на повну невідповідність положень розділів I та VI. Так, життєво важливі положення статей 13 і 14 Конституції України щодо землі, її надр, інших природних ресурсів, які є об'єктами права власності Українського народу, та визначення землі як основного національного багатства, взагалі не отримали подальшого конституційно-правового розвитку. У ст. 13 Конституції зафіксовано, що від імені Українського народу права власника здійснюють органи державної влади та органи місцевого самоврядування, але у змісті ст. 116 Конституції в цьому відношенні слід констатувати суспільнонебезпечну прогалину. (Положення п. 5 ст. 116 Основного Закону відносно управління об'єктами державної власності не можна вважати адекватним розв'язанням поставленої проблеми.)

Таким чином, можна стверджувати, що в процесі конституційного законодавчого конструювання правового забезпечення діяльності, зокрема, Уряду України завдання покладені громадським суспільством на державу, відповід-

но до змісту Розділу I Конституції, неадекватно враховані (трансформовані) при визначенні його компетенції.

Відсутність послідовності зусиль щодо приведення змісту Конституції до внутрішньої узгодженості спричинила внутрішні системні диспропорції з подальшою їх трансляцією до змісту поточного законодавства. Слід зазначити, що згадана суперечність між владою і потребами суспільства, з одного боку, та владою і потребами держави — з другого — за таких умов може тільки поглиблюватися. За такої ситуації безпосередньо виникає питання щодо можливості додержання конституційної законності в діяльності органів державної влади, можливостей її встановлення за допомогою механізму конституційної юрисдикції.

Наведені та багато інших міркувань ставлять питання про напрацювання концептуальних підходів до законодавчого формування правового забезпечення діяльності органів публічної влади, що мають стати важливою складовою конституційної доктрини.

Як уявляється, в процесі конституційного нормопроекування змісту правового становища органів державної влади і, зокрема, Уряду України слід виходити щонайменше з чотирьох системно-змістовних вимог.

Вимога перша. Конституційна законність. Відповідно до вимог ст. 19 Конституції України в її положеннях прямо вказано на те, що, зокрема, органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. Таким чином, слід вважати, що у ст. 19 Основного Закону зафіксовано певну матрицю формування компетенції органів публічної влади, у межах якої засобами законодавчої техніки мають бути встановлені і «підстави», і «повноваження», рамки яких також мають бути чіткими і зрозумілими без численних тлумачень, і «способи» реалізації повноважень. Тобто, усі названі складові мають бути послідовно визначеними і кореспондувати одне одному. Принциповим зауваженням є також те, що названа матриця в інтересах послідовного забезпечення конституційної законності має відтворювати дані засоби законодавчої техніки в повному обсязі на кожному рівні ієрархії системи законодавства окремо. Тобто, такі підстави, повноваження і способи мають міститися окремо в тексті Конституції (наприклад, стосовно Уряду України у ст. 116 Основного Закону) і тексті підпорядкованого кодифікованого закону (наприклад, Закону України «Про Кабінет Міністрів України»), і в тексті окремих спеціалізованих поточних законів (що, наприклад, регламентують діяльність Уряду в конкретній сфері економічного або соціального життя). За такої умови має бути досягнуто системну чіткість правового регулювання діяльності органів влади, де кожний правовий засіб, визначений «матрицею», має чіткий і логічний кореспондуючий зв'язок як по горизонталі, в межах одного і того самого джерела регулювання, так і по вертикалі з відповідними засобами, встановленими на більш високому чи більш низькому рівні шаблів системи національного законодавства.

Вимога друга. Конституційно-нормативна креативність. Під нею має-ся на увазі властивість конституційно-правових норм, об'єднаних у відповідні інститути, визначати спрямування та базові засади подальшого розвитку правового регулювання в актах поточного законодавства, створювати необхідні юридичні передумови для формування системи джерел законодавства у відповідній сфері, визначати їх співвідношення між собою. Зрозуміло, що наведена властивість конституційно-правового регулювання вимагає максимально відповідального ставлення до конституційної техніки викладання норм Основного Закону. У першу чергу об'єктом критичного ставлення має бути зміст ч. 2 ст. 120 Конституції України, згідно з яким організація, повноваження і порядок діяльності Кабінету Міністрів України, інших центральних і місцевих органів виконавчої влади визначаються Конституцією і законами України. Те, що названі питання визначаються Конституцією України, цілком зрозуміло з огляду на наявність в ній відповідного розділу, в межах якого і міститься ця норма. У той же час указівка на закони України має абсолютно формальний характер і не містить будь-якого змістовного наповнення. Однак, якщо взяти до уваги законодавчу техніку викладення аналогічного питання, наприклад, відносно джерел регулювання діяльності РНБО України, окреме положення ст. 107 Основного Закону прямо вказує, що його компетенція і функції визначаються законом. Таке положення може тлумачитись як обов'язок законодавця у розвиток положень Конституції України ухвалити окремий Закон України, спеціально присвячений за предметом регулювання компетенції та функціям РНБО. Навіть не піднімаючи питання щодо необхідності надання такому та низці аналогічних законів статусу конституційних, слід зазначити, що у ст. 107 Конституції України визначено подальший розвиток законодавчого регулювання не тільки в змістовному аспекті, а й в аспекті «топографії» джерел.

У цьому сенсі можна навести приклад також ст. 100 Конституції України, відповідно до якої правовий статус Ради Національного банку України визначається законом. (Хоча в той же час щодо самого Національного банку України, чия функція — забезпечувати стабільність грошової одиниці, що закріплена у ст. 99 Основного Закону, законодавець указівку на визначення правового статусу НБУ у законі проігнорував.) Такими прикладами можуть слугувати і ст. 123 відносно організації і порядку діяльності органів прокуратури України, і ст. 153 відносно порядку організації і діяльності Конституційного Суду України тощо. Проте, повертаючись до аморфного змісту ч. 2 ст. 120 Конституції України, слід визнати, що відповідна законодавча техніка мала негативні наслідки для організації законотворення у сфері компетенції Уряду України. Дійсно, станом на сьогодні в країні діє Закон України «Про Кабінет Міністрів України», який умовно можна вважати кодифікованим актом законодавчого забезпечення діяльності Уряду України, але його прийняття саме в такому вигляді не впливає зі змісту ч. 2 ст. 120 Основного Закону.

Слід зазначити, що в період до 2007 р., а саме до прийняття Закону України «Про Кабінет Міністрів України» в його першій редакції, в поточному законодавстві України накопичено надзвичайну кількість законів, якими визначено ті самі функції, повноваження та засоби їх реалізації, якими наділено Кабінет Міністрів України в окремих сферах суспільно-економічного життя країни. Абстрагуючись від питання, що з 1996 р. — з часу прийняття Конституції України до 2007 р. — до прийняття Закону України «Про Кабінет Міністрів України», тобто одинадцять років, нормативні положення Конституції України в поточному законодавстві не отримали систематизованого детального розвитку. Такий розвиток відбувався фрагментарно. (Слід, однак, зазначити, що чинними є і низка законів України, якими визначаються окремі повноваження Уряду України, що були прийняті до 1996 р., тобто до прийняття Конституції України).

Певною мірою як екзотичний приклад можна навести також Закон України «Про відходи», прийнятий у 1998 р. з урахуванням наступних змін та доповнень, в якому також визначено компетенцію Кабінету Міністрів України у сфері поводження з відходами. Слід визнати надзвичайну важливість цієї сфери суспільно-економічних відносин, особливо в контексті екологічних викликів здоров'ю та життю громадян України. У тексті названого Закону така актуалізація проблематики поділяється в п. а ст. 18 віднесенням до компетенції Уряду України реалізації державної політики у сфері поводження з відходами. У цілому в цій статті Закону визначено вісімнадцять окремих повноважень та способів діяльності Кабінету Міністрів України в зазначеній сфері, однак Закон України «Про Кабінет Міністрів України» жодним чином дану сферу повноважень у найбільш узагальненому варіанті навіть не згадує. Все це свідчить про великі проблеми системної узгодженості законодавчого регулювання діяльності органів державної влади і, зокрема, Кабінету Міністрів України, не кажучи вже про застосування засобів забезпечення законності.

Можна навести як приклад Закон України «Про інноваційну діяльність» котрим у ст. 8 передбачено такі повноваження Уряду України в інноваційній сфері:

- здійснення державного управління та забезпечення реалізації державної політики у сфері інноваційної діяльності;
- підготовка та подання Верховній Раді України пропозицій щодо пріоритетних напрямів інноваційної діяльності як окремої загальнодержавної програми;
- сприяння створенню ефективної інфраструктури у сфері інноваційної діяльності;
- створення спеціалізованих державних інноваційних фінансово-кредитних установ для фінансової підтримки інноваційних програм і проектів;
- підготовка та подання Верховній Раді України пропозицій щодо обсягу бюджетних коштів для фінансової підтримки виконання інноваційних проектів через спеціалізовані державні інноваційні фінансово-кредитні установи;
- затвердження положень про порядок державної реєстрації інноваційних проектів і ведення Державного реєстру інноваційних проектів тощо.

Названі функції — повноваження Кабінету Міністрів України, що визначені Законом для інноваційної сфери є посуті універсальними і прийнятними для галузевої промислової політики, інвестиційної політики держави тощо. У той же час законодавець при створенні тексту Закону України «Про Кабінет Міністрів України» у 2007 р., (а також у змісті подальших його редакцій), тобто через п'ять років після прийняття Закону України «Про інноваційну діяльність», не скористався вже напрацьованим досвідом.

Через відсутність прямого навантаження конституційно-правового регулювання в частині визначення «топографії» розвитку системи джерел подальшого правового регулювання предмета відповідних відносин гальмується креативна роль норм Конституції України щодо змістовного розвитку законодавчого регулювання, а також щодо підтримання системної властивості його організації. Отже, слід констатувати нагальне завдання визначення кола нормативно-правових актів як по вертикалі, так і по горизонталі в системі законодавства України, що визначають компетенцію відповідного органу державної влади з метою перегляду, ревізії їх змісту в напрямку приведення їх до системної єдності і досягнення синергетичного ефекту від їх застосування у реформованому вигляді. (Слід погодитися з тим, що така робота може набути форми кодифікації.)

Проте, розвиваючи питання щодо конституційно-нормативної креативності, можна припустити, що такі вказівки на спеціальний закон могли б з'явитися і відносно окремих пунктів ст. 116 Конституції України, наприклад, щодо «внутрішньої та зовнішньої політики держави» або «управління об'єктами державної власності» тощо.

Вимога третя. Конституційна функціональність. Ця вимога впливає зі змісту ст. 6 Конституції України щодо поділу державної влади на законодавчу, виконавчу та судову. Безвідносно до дискусії про кількість гілок влади, що реально існують в умовах сучасної держави і мають конституційно-правове підґрунтя для своєї інституалізації, об'єктивно нагальною є проблема визначення місця органу держави у внутрішньосистемному форматі державного апарату. Але має йтися не тільки про формальне віднесення його до тієї чи іншої гілки влади. Так, урахуваючи умовність чинного поділу державної влади саме на три гілки, виникає проблема тлумачення положень ст. 113 Конституції України щодо статусу Кабінету Міністрів України як «вищого органу у системі органів виконавчої влади». Якщо це так, то чому за цією статтею Основного Закону Кабінет Міністрів України є відповідальним перед Президентом України, адже він «вищий орган». (Так, Верховна Рада України не є відповідальною перед Президентом України, щонайменше відповідно до тексту Основного Закону, при цьому вона не визначена як «вищий орган».) Не має чіткості також у визначенні правових засад співвідношення Уряду України з іншими органами системи виконавчої влади, де Кабінет Міністрів хоча і є вищим, але йому не підпорядковані, зокрема, Національний банк України, Антимонопольний комітет України, Фонд державного майна України, Дер-

жавний комітет з телебачення та радіомовлення. У цьому сенсі слід звернути увагу на те, що Розділ VI Конституції України «Верховна Рада» фактично тотожний поняттю законодавчої гілки влади, а Розділ VIII «Правосуддя» — поняттю судової гілки влади із застереженням щодо Конституційного Суду України, а Розділ VI «Кабінет Міністрів України. Інші органи виконавчої влади» не є тотожним за обсягом поняттю виконавчої гілки влади, адже за його дужками залишається низка органів державної виконавчої влади, що виконують системні функції стосовно економічного життя суспільства, але фактично «згадуються» в тексті Конституції України в контексті порядку призначення їх керівництва, однак не визначення засад їх компетенції. Тим більше не з'ясовано принципи їх взаємодії та співвідношення з Урядом України.

Отже, в процесі конституційної реформи визначення конституційно-правових засад діяльності Уряду України вимагатиме аналізу змісту перспективних норм саме з точки зору конституційної функціональності місця Уряду в системі органів державної влади.

Вимога четверта. Конституційна ефективність. Тут має йтися про вимогу до якості конституційно-правового нормопроекування, що фактично є terra incognita для тексту чинної Конституції України. Це конституційно-правове визначення мети і бажаних результатів діяльності органів держави, на контрасті з якими і має встановлюватися співвідношення з реальними результатами їх функціонування щодо котрих може бути надана політична оцінка з конституційно-правовими наслідками. Слід визнати, що в тексті чинної Конституції України містяться окремі положення, що за бажанням можна віднести до названого контексту, наприклад, положення ст. 3 Основного Закону «держава відповідає перед людиною за свою діяльність». У цілому ж Конституція України типово використовує дієслова незавершених форм: «сприяє», «дбає», «забезпечує» тощо при викладенні змісту функцій, повноважень, обов'язків.

Повертаючись до конституційно-правового становища Кабінету Міністрів України, маємо аналогічне: «забезпечує», «вживає заходів», «розробляє і здійснює» тощо. Виникає запитання: чому в тексті Основного Закону не можна закріпити суспільно значущу мету діяльності Уряду — «досягнення сталого економічного розвитку», «зростання доходів населення випереджаючими темпами», «стабільне покращення основних показників якості життя» та ін. Без використання вказівок на якісні параметри суспільного життя, які тільки і можуть бути виправданням функціонуванню органів держави у визначеному політично персональному складі, бездіяльність Уряду, його некомпетентність або заангажованість на користь окремих корпоративних інтересів будуть безкінечні у своїй безвідповідальності.

Слід зазначити, що названі оцінні формулювання можуть спиратися на вказівку щодо механізму з'ясування їх стану в практичній діяльності органу держави, в першу чергу органу державної виконавчої влади. Так, щодо визначення макроекономічних показників стану економіки у світовій практиці застосову-

ється система так званих національних рахунків. Остання версія системи національних рахунків була прийнята Генеральною Асамблеєю ООН у 1993 р. і використовується більш ніж у 100 країнах світу. Центральними показниками цієї системи є валовий внутрішній продукт, валовий національний продукт, національний дохід, темпи економічного зростання, дохід на душу населення, тобто традиційні і універсальні показники. Разом з ними існують і нові методи оцінювання національного багатства, що включають такі ключові об'єкти, як природний, людський, соціальний капітал. Нові підходи дуже важливі в контексті панівної на сьогодні концепції підтримуючого розвитку і дозволяють враховувати ціну економічного зростання в тісному зв'язку зі шкодою, заподіяною забрудненням довкілля, вичерпанням корисних копалин тощо [2, с. 25–29].

Існує надзвичайно багатоаспектна система методик оцінювання соціально-економічного розвитку, його основних параметрів, таких як бідність, нерівність, зайнятість та інші характеристики якості життя. Звичайно, це спеціальне питання, що потребує уваги. У контексті ж вимоги конституційної ефективності в правовому забезпеченні діяльності Кабінету Міністрів України проблема оцінки успішності його роботи у визначений строк може і повинна оцінюватися за допомогою прямої вказівки в тексті Конституції України на досягнення певної характеристики соціально-економічного розвитку, яка має встановлюватися за допомогою всесвітньо визнаної системи індексів та інших показників. Більш докладна система та механізми і методики такої діагностики по сферах суспільного життя мають міститися у Законі України «Про Кабінет Міністрів України».

Висновки. У розвиток вимог «конституційної ефективності» слід визнати, що першочерговим завданням нормопроектувальників є забезпечення компетенції органу держави саме технократично необхідними і достатніми повноваженнями та механізмами їх реалізації, що, власне, і дозволяють досягти поставлених соціально-економічних результатів.

У той же час у разі відсутності у положеннях ст. 116 Конституції України чіткої системи напрямів економічної політики держави, обов'язку програмування кожного з них, будь-якої вказівки на здійснення державного регулювання макроекономічних процесів, ужиття антикризових заходів у разі необхідності тощо важко сподіватися на оптимальну розбудову владних повноважень Уряду України в змісті та системній організації джерел поточного законодавства України. Фактично йдеться про гальмування ефективності діяльності Кабінету Міністрів України через нормативно-правову дисфункцію закріплення конституційних засад його правового статусу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Барабаш Ю. Г. Державно-правові конфлікти в теорії та практиці конституційного права : монографія / Ю. Г. Барабаш. — Х. : Право, 2008 — 220 с.
2. Капица Л. М. Индикаторы мирового развития / Л. М. Капица. — М. : МГИМО(У) МИД России, 2008. — 352 с.

КОНСТРУИРОВАНИЕ ПРАВОВОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ОРГАНОВ ГОСУДАРСТВА (КОНСТИТУЦИОННЫЙ АСПЕКТ)

Задыхайло Д. Д.

Предпринята попытка определить основные подходы к комплексному нормопроектированию правового обеспечения деятельности органов государства и, в частности, Кабинета Министров Украины на уровне конституционно-правового регулирования. Такими подходами определены требования к качеству нормотворческой техники достижения конституционной законности, функциональности, эффективности и конституционно-нормативной креативности.

Ключевые слова: конституционно-правовое регулирование, нормотворческая техника, эффективность правового регулирования, конституционная реформа, Кабинет Министров Украины.

CONSTRUCTING OF LEGAL REGULATIONS ACTIVITIES OF THE STATE BODIES (CONSTITUTIONAL ASPECT)

Zadykhaylo D. D.

In the article was made attempt to define basic approach for complex constructing of legal regulations activities of the state bodies as Government of Ukraine on constitutional level.

Keywords: constitutional regulation; technique of legislative creation; constitutional reform; Government of Ukraine.

УДК 346:334.7+347.72](477)

ПРАВОВІ ОСОБЛИВОСТІ СИСТЕМИ ОРГАНІВ, УПОВНОВАЖЕНИХ УПРАВЛЯТИ КОРПОРАТИВНИМИ ПРАВАМИ ДЕРЖАВИ

*Д. І. Погрібний, кандидат юридичних наук, асистент
Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»*

Проаналізовано існуючу систему органів та осіб, уповноважених на управління корпоративними правами держави. Встановлено певні особливості цієї системи та запропоновано деякі законодавчі зміни з метою запобігання